

Sag C-112/24**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

12. februar 2024

Forelæggende ret:

Sąd Najwyższy (Polen)

Afgørelse af:

11. januar 2024

Anmoder:

L.S.

Hovedsagens genstand

Anmodning fra forsvareren for en dommer ved en sąd rejonowy (ret i første instans) i en sag om prøvelse af, hvorvidt en dommer ved Sąd Najwyższy (øverste domstol, Polen), der er udpeget til at behandle en disciplinærsag mod en dommer ved en almindelig domstol, opfylder kravene om uafhængighed og upartiskhed.

Genstand og retsgrundlag for forelæggelsen

- 1 Foreneligheden af prøvelsen af en dommers uafhængighed og upartiskhed, således som den er fastsat i national ret, med EU-retten, navnlig artikel 19, stk. 1, andet afsnit, TEU, sammenholdt med artikel 47, første og andet afsnit, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder – spørgsmål forelagt i henhold til artikel 267 TEUF.

Præjudicielle spørgsmål

I. Skal artikel 19, stk. 1, andet afsnit, i traktaten om Den Europæiske Union, sammenholdt med artikel 47, [første og andet afsnit], i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, fortolkes således, at:

1) Sąd Najwyższy (øverste domstol), inden for rammerne af en særlig procedure indledt af en part med henblik på en prøvelse af, om en dommer ved Sąd Najwyższy (øverste domstol) – der er udpeget til det dommerkollegium, der behandler en disciplinærsag vedrørende en dommer ved en almindelig domstol – selv opfylder kravene om uafhængighed og upartiskhed, er forpligtet til ex officio at foretage en prøvelse af, om det dommerkollegium, der er sammensat efter lodtrækning blandt alle dommere ved Sąd Najwyższy (øverste domstol), ligeledes er en retsinstans, der »forudgående er oprettet ved lov« [?]

2) Såfremt en anmodning om prøvelse af, om en dommer ved Sąd Najwyższy (øverste domstol) opfylder kravene om uafhængighed og upartiskhed, er baseret på en indsigelse om, at en sådan dommer blev udnævnt inden for rammerne af en (grundlæggende) mangelfuld udnævnelsesprocedure til dette embede, kan et kollegium på fem dommere, der udvælges ved lodtrækning blandt alle dommere ved Sąd Najwyższy (øverste domstol), da ikke omfatte dommere ved Sąd Najwyższy (øverste domstol), der er blevet udnævnt som led i den samme mangelfulde udnævnelsesprocedure, idet en sådan sammensætning af Sąd Najwyższy (øverste domstol) ikke kan betragtes som en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov [?]

3) Såfremt det i en sag vedrørende prøvelse af, om en dommer ved Sąd Najwyższy (øverste domstol) (der er udpeget til et dommerkollegium, behandler en disciplinærsag vedrørende en dommer ved en almindelig domstol), selv opfylder kravene om uafhængighed og upartiskhed, er blevet godtgjort af en part, at det udvalgte kollegium på grund af deltagelsen af denne dommer, der er udpeget inden for rammerne af en (grundlæggende) mangelfuld udnævnelsesprocedure til dette embede, ikke opfylder kravene til en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov, hvorfor prøvelsen af denne dommers adfærd efter vedkommendes udnævnelse til dommer og af arten af disciplinærsagen, som krævet i national ret, ikke længere er nødvendig for afgørelsen af anmodningen – med hvilken det søges fastslået, at dommeren ved Sąd Najwyższy (øverste domstol) ikke opfylder kravene om uafhængighed og upartiskhed – og den omstændighed, at den nævnte anmodning ikke indeholder oplysninger om den pågældende dommers adfærd efter sin udnævnelse til dommer ved Sąd Najwyższy (øverste domstol), følgelig ikke bevirker, at denne anmodning skal afvises på grundlag af bestemmelserne i national ret (artikel 29, stk. 10, i ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (lov af 8.12.2017 om den øverste domstol)) [?]

- [S]åfremt det første spørgsmål, nr. 2), besvares bekræftende:

II. Skal artikel 19, stk. 1, andet afsnit, i Traktaten om Den Europæiske Union sammenholdt med artikel 47, [første og andet afsnit], i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder fortolkes således, at:

[E]n dommer, der er medlem af et dommerkollegium, som skal foretage en prøvelse af, om en dommer ved Sąd Najwyższy (øverste domstol) (som er udpeget

til at behandle en disciplinærsag vedrørende en dommer ved en almindelig domstol) overholder kravene om uafhængighed og upartiskhed, dels kan anmode om udelukkelse af en anden dommer (dommere) fra dommerkollegiet, der er blevet udvalgt ved lodtrækning blandt alle dommere ved Sąd Najwyższy (øverste domstol), og som er blevet udnævnt til dommer ved Sąd Najwyższy (øverste domstol) inden for rammerne af en (grundlæggende) mangelfuld udnævnelsesprocedure, der udelukker anerkendelsen af den nævnte domstol med den eller de pågældende dommers deltagelse som en domstol, der er oprettet ved lov og er uafhængig og upartisk, dels anmode om, at en sådan anmodning ikke behandles af en dommer, der ligeledes er blevet udnævnt til dommer ved Sąd Najwyższy (øverste domstol) inden for rammerne af en sådan mangelfuld udnævnelsesprocedure [?]

III. Kan den dommer, der har indgivet en sådan anmodning som omhandlet i punkt II, i tilfælde af, at den uden videre afvises (ved kendelse afsagt af en national domstol), afslå at foretage en prøvelse af, om dommeren ved Sąd Najwyższy (øverste domstol) opfylder kravene om uafhængighed og upartiskhed, eller skal vedkommende dommer alligevel træffe afgørelse, idet det overlades til parten at afgøre, om vedkommende vil anfægte afgørelsen med den begrundelse, at den tilsidesætter partens ret til at få sagen behandlet af en ret, der opfylder kravene i artikel 19, stk. 1, andet afsnit, i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder[?]

IV. Har det betydning for at anse hele dommerkollegiet for ulovligt sammensat i en sag, der vedrører prøvelse af, om en dommer ved Sąd Najwyższy (øverste domstol) opfylder kravene om uafhængighed og upartiskhed – i forbindelse med artikel 19, stk. 1, andet afsnit, i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 47, andet afsnit, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder – at kun én af de fem dommere er blevet udnævnt til embedet som dommer ved Sąd Najwyższy (øverste domstol) inden for rammerne en (grundlæggende) mangelfuld udnævnelsesprocedure, dvs. er det i et sådant tilfælde ikke desto mindre muligt at fremme sagen og afsige dom, da der, for så vidt angår flertallet af dommerne i den udpegede sammensætning, ikke er tale om, at deres udnævnelse til dommer ved Sąd Najwyższy (øverste domstol) er mangelfuld?

Anførte EU-retlige forskrifter

Traktaten om Den Europæiske Union, artikel 4, stk. 3, artikel 6, stk. 1, artikel 19, stk. 1, andet afsnit;

Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, artikel 2, stk. 1 og 2, artikel 267

Chartret om grundlæggende rettigheder, artikel 47, første og andet afsnit.

Anført retspraksis fra Domstolen

Dom af 19. november 2019, A.K. m.fl. (Den øverste domstols disciplinærafdelings uafhængighed), de forenede sager C-585/18, C-624/18 og C-625/18, EU:C:2019:982 (herefter »A.K.-dommen«);

Dom af 29. marts 2022, Getin Noble Bank, sag C-132/20, EU:C:2022:235;

Dom af 21. december 2023, Krajowa Rada Sądownictwa (En dommers forbliven i sit embede), sag C-718/21, EU:C:2023:1015;

Dom af 1. juli 2008, Chronopost og La Poste/UFEX m.fl., de forenede sager C-341/06 P og C-342/06 P, EU:C:2008:375

Dom af 24. juni 2019, Popławski, sag C-573/17, EU:C:2019:530;

Dom af 29. juli 2019, Torubarov, sag C-556/17, EU:C:2019:626;

Dom af 22. maj 2003, Connect Austria, sag C-462/99, EU:C:2003:297;

Dom af 2. juni 2005, Koppensteiner, sag C-15/04, EU:C:2005:345;

Dom af 6. oktober 2021, W.Ż. (Afdelingen for ekstraordinær prøvelse og offentlige sager ved den øverste domstol – udnævnelse), sag C-487/19, EU:C:2021:798;

Anført praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol

Dom af 22. juli 2021, Reczkowicz mod Polen;

Dom af 3. februar 2022, nr. 1469/20, Advance Pharma sp. z o.o. mod Polen;

Dom af 1. december 2020, nr. 26374/18, G. Astradsson mod Island;

Dom af 7. maj 2021, nr. 4907/18, Xero Flor sp. z o.o. mod Polen;

Dom af 8. november 2021, nr. 49868/19 og 57511/19, Dolińska-Ficek og Ozimek mod Polen.

Anførte nationale retsforskrifter

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Republikken Polens forfatning), artikel 45, stk. 1

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (lov af 8.12.2017 om den øverste domstol), artikel 10, stk. 1, artikel 29, stk. 4, 5, 6, 8, 9, 10, 15, 17, 18, 21, 24, artikel 22a, stk. 1, artikel 26, stk. 2, 3, 4, artikel 73, stk. 1;

Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (lov af 27.7.2001 om de almindelige domstoles organisation), artikel 128;

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (lov af 6.6.1997 om strafferetspleje), artikel 30, stk. 1 og 2, artikel 41, stk. 1, artikel 42, stk. 1, artikel 534, stk. 1 og 2

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

De faktiske omstændigheder i den foreliggende sag svarer i vidt omfang til omstændighederne i sag C-96/24 og sag C-103/24, mens de øvrige dele er analoge hermed.

Kort fremstilling for forelæggelsen

Begrundelsen for den præjudicielle forelæggelse er i det væsentlige identisk med begrundelserne i sagerne C-96/24 og C-103/24, mens de øvrige dele er analoge hermed.

ARBEJDSDOKUMENT